

НЕОБХІДНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ НЕДЕРЖАВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

О.А. Лук'янихіна, к.е.н., М.В.Гуменний, аспірант

Сумський державний університет, м. Суми

У сучасних умовах представники громадськості все більше залучаються до процесів формування та реалізації державної політики. Особливо це помітно у розвинених країнах, де громада бере участь у вирішенні більшості питань і майже у всіх сферах. Західні країни проводять різні програми, фінансують проекти, спрямовані на підвищення активності своїх громадян, в тому числі і у сфері природоохоронної діяльності.

У країнах пострадянського простору, зокрема і в Україні, громадськість найчастіше має дуже незначний вплив на процеси прийняття рішень. Причиною є те, що держава приділяє занадто мало уваги цьому питанню, не зважаючи на задекларований на всіх рівнях курс розвитку і становлення громадянського суспільства.

Необхідність участі недержавних організацій у формуванні державної політики найчастіше виникає у таких випадках [1, с.19]:

- 1) рішення, яке готує влада, непопулярне і може викликати соціальну напругу;
- 2) проблема/питання має кілька альтернативних напрямків вирішення;
- 3) проблема досить складна і не має очевидних рішень;
- 4) у відносинах „влада - територіальна громада” присутній конфлікт інтересів.

Важливою проблемою місцевих громад на сучасному етапі є наявність великої кількості екологічних проблем, вирішення яких належить до компетенції місцевого самоврядування, які, проте, не можуть бути вирішені ними з таких причин: відсутність достатньої кількості бюджетних коштів, необхідного кадрового потенціалу, наявність різних компонентів, що призвели до виникнення проблем, які не в змозі мінімізувати органи місцевого самоврядування.

Тим не менше, досвід розвинених країн [2, с.12-35] показує, що громадськість може відігравати значну роль у реалізації екологічної політики. Існують наступні передумови цього процесу:

По-перше, широка децентралізація державної влади призводить до того, що повноваження органів місцевого самоврядування значно розширюються, що потребує додаткових кадрових та бюджетних ресурсів.

По-друге, в середовищі громадських організацій працює багато спеціалістів у сфері природоохоронної та екологічної діяльності, які не є працівниками виконкому чи інших бюджетних установ. Це є важливою гарантією якісної експертизи можливих дій чи рішень місцевої влади з точки зору їх оптимальності, а експертні висновки недержавних об'єднань мають досить високий рівень достовірності. Представники ж органів державної влади провідних країн проводять відповідні заходи, спираючись в тому числі і на пропозиції подібних груп.

По-третє, у західних демократіях вже давно працюють конкретні механізми співпраці держави та екологічних організацій. В тому числі діє система фінансування програм та проектів природоохоронного спрямування. Це викликано більшою ефективністю та дешевизною реалізації заходів не напряму місцевою владою, а через недержавні організації.

По-четверте, НПО мають можливість (і вдало нею користуються) залучати кошти міжнародних донорів та спонсорів до реалізації місцевої екологічної політики. Це дозволяє спрямувати державні кошти на виконання інших пріоритетних природоохоронних задач. В той же час, кошти іноземних фондів є прямими інвестиціями в економіку регіону.

По-п'яте, специфіка роботи громадських організацій – у незначних організаційних витратах на діяльність, можливість залучення волонтерів та незалежних експертів.

Враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що в Україні існує гостра потреба залучення недержавних організацій до формування та реалізації екологічної політики як на державному, так і на місцевому рівнях. Це дасть змогу значно підвищити ефективність використання коштів, якість та результативність програм.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Рада і депутат: робота в ім'я громади. Залучення громадськості до підготовки та ухвалення рішень органами місцевого самоврядування та розвитку громад. / А. Ткачук, Є. Фишко, Ю. Ганущак та ін. – К.: [Ін-т громадян. Суп.-ва: ІКЦ „Леста”], 2005. – 228с.
2. Switzer, Jacqueline. 2003. Environmental Activism – a reference handbook. Santa-Barbara: ABC-CLIO, Inc. 329 pp.